

28

‘Mijn dromen hielden me wakker’

Met alleen al 30 miljoen volgers op TikTok is Devon Rodriguez online de meest gevolgde visual artist ter wereld. De in het gewelddadige The Bronx opgegroeide New Yorker verwierf bekendheid door in de metro nietsvermoedende passagiers te schetsen en hun reacties online te plaatsen. Nu hangt zijn werk in bedrijfspanden, geeft hij masterclasses met de groten der aarde en schetst hij voor de Amerikaanse president.

TEKST
FRANK WAALS
FOTOGRAFIE
FRANK WAALS, DEVON
RODRIGUEZ

Je hebt 'm vast weleens voorbij zien komen in je feed: Devon Rodriguez (26). Of beter gezegd: zijn schetsen en tekeningen met bijbehorende reacties van zijn – vaak nietsvermoedende – hoofdpersonen. Als 'random act of kindness', en om zijn werk wat breder onder de aandacht te krijgen, besloot hij drieënhalf jaar geleden reizigers tegenover hem in de New Yorkse metro op papier te zetten. Het leverde hem hier en daar gefronste wenkbrauwen op – want wat zit die gast toch naar me te staren – maar keer op keer volgde een grote glimlach wanneer zij het eindresultaat in handen kregen.

Het was een eerste blijk van waardering voor een kunstenaar die jarenlang het juk van The Bronx van zich af probeerde te schudden. Vandaag de dag is hij nog steeds te vinden in de metro, verlegt hij zijn grenzen naar soortgelijke tripjes in Barcelona, Parijs, Londen en Dubai en is zijn werk te zien bij de VMA Awards, in bedrijfspanden en op de billboards van Times Square.

Ook schetst hij inmiddels voor artiesten als Katie Couric, Lil Nas X, Dwayne 'The Rock' Johnson en Khaby Lame, om afgelopen november 'eventjes' op de koffie te gaan bij president Joe Biden, die hem loofde voor een portret van hem die hij eruit vond zien als een foto. Biden: 'I gotta have someone for my presidential portret to hang. I may call you.' Devon daarop gevat: 'I'll text you.'

Devons werk valt overduidelijk op, zo toont ook zijn groeiend aantal socialemediavolgers aan. Op TikTok heeft hij 30 miljoen volgers (waaronder

Devon Rodriguez maakt veel mensen (waaronder de Amerikaanse president en acteur Dwayne Johnson) gelukkig met zijn schetsen.

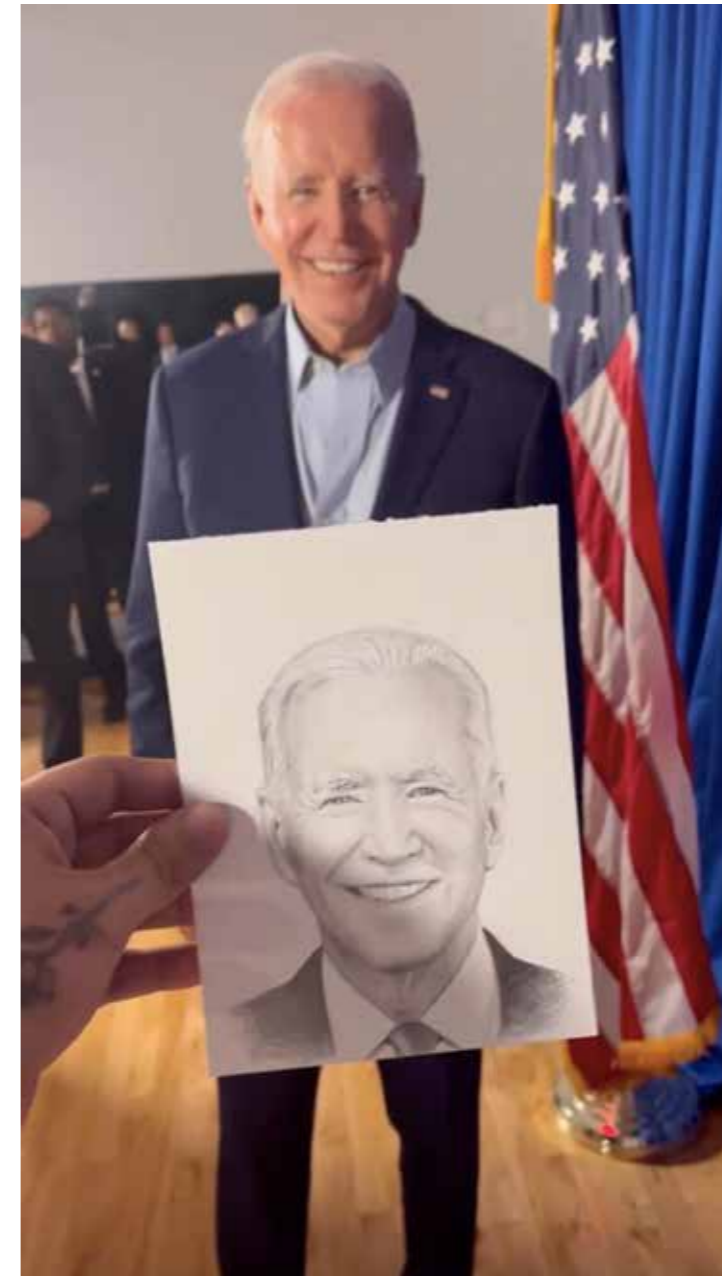
411 miljoen likes voor zijn video's), gevolgd door accounts op YouTube (5,7 miljoen volgers en 12 miljoen views bij zijn best scorende video), Instagram (4,3 miljoen) en Facebook (2,2 miljoen).

We spreken het tekenwonder in zijn net geopende studio boven zijn woning in midtown Manhattan, ingeklemd tussen Chelsea Park en het Empire State Building. Wat direct opvalt, is een vuistdik koffietafelboek over Vincent van Gogh. Devon: 'Ik ben gek op zijn levensverhaal. De man die gek genoeg was om zijn eigen oor af te snijden en tegelijkertijd geweldig kon schilderen. Een leven lang onbekend, om pas na zijn dood de wereld te veroveren met zijn kunstwerken. Ik zag laatst zijn documentaire, maar heb nog altijd moeite zijn naam correct uit te spreken. Ven Gho. Van Gog. Van Goh?'

Om te komen waar hij nu is, legde Devon een lange weg af vanuit een totaal ander leven in het zuidelijk deel van The Bronx, een stadsdeel dat bekendstaat om zijn criminaliteit. 'Daar groeide ik op in een armoedige getto met mijn moeder, nadat m'n vader Carlos ons had verlaten toen ik vier was. Veel wist ik niet van hem, behalve dan dat hij tattoo-artiest was en veel buurtgenoten had voorzien van Japanse tekens. Hij stond met zijn foto's in tijdschriften en leek wat van het leven te maken. In tegenstelling tot zo'n beetje iedereen uit de buurt. In The Bronx moet je doorgaans stoer zijn en een vechter, maar omdat ik zijn zoon was en ze hem respecteerden, was die noodzaak er voor mij niet. Mijn halfzus had geen behoefte om onze vader te leren kennen, maar ik wilde hem letterlijk zijn! Waarom was hij dan niet in de buurt? Thuis had ik het namelijk niet al te best. Ik zag elke dag alleen maar geweren, drugs en geweld voorbijkomen. Onder meer van m'n eigen moeder, die me regelmatig sloeg. Op m'n veertiende was voor mijn oma de maat vol en rapporteerde ze aan school dat ik mishandeld werd. Via tussenkomst van een rechter kwam ik uiteindelijk bij haar te wonen. Op dat moment begon mijn gelukkige jeugd pas echt. M'n oma was mijn uitweg.'

Speld in hooiberg

Op zijn dertiende deed Devon met tien schetsen een toelatingstest voor de High School of Art and Design in Manhattan, maar werd afgewezen. Er zat niets anders op dan zijn opleiding te vervolgen in het door hem zo vervloekte The Bronx. 'Ik kwam terecht op de ergste school

denkbaar, de Samuel Gompers High School, al had ik dan wel weer het geluk dat er een kunstleraar werkzaam was die me wist te inspireren. Deze man gaf me zes maanden lang bijles, leerde me hoe ik mensen van allerlei achtergronden het best kon schetsen door simpelweg in de metro te gaan zitten en reikte me alle handvatten aan om beter te worden. Zodoende was mijn tweede poging om op de High School of Art and Design te worden toegelaten wel succesvol.' Een droom werd daardoor werkelijkheid. Eindelijk kon Devon zich onderdompelen in de kennis en kunde van getalenteerde leeftijdgenoten, docenten en, niet geheel onbelangrijk, zijn oude, gevaarlijke omgeving achter zich laten. ▶

'Ik zag elke dag alleen maar geweren, drugs en geweld voorbijkomen. Onder meer van m'n eigen moeder, die me regelmatig sloeg'

‘Mijn vader bleek in de laatste fase van zijn leven te zitten. Nog net op tijd konden we samen praten en kunst maken. Twee maanden later overleed hij’

Vaderlief bleef echter de ontbrekende factor. ‘Van kleins af aan blies ik de kaarsjes op mijn verjaardagstaart uit met als enige wens hem ooit te mogen ontmoeten. Op Google zocht ik ontelbare keren op zijn naam, maar dat bleek een speld in een hooiberg. Carlos Rodriguez is namelijk een nogal veelvoorkomende Puerto Ricaanse naam. Wel had hij volgens mijn moeder een bijnaam, Ceelo, waar ik hem uiteindelijk mee vond op Myspace. ‘Laatst ingelogd: drie jaar geleden,’ stond er. Dat schoot dus niet op. Via zijn vriendenlijst werd ik doorverwezen naar tattooshops in Miami en San Diego, waar hij gewerkt zou hebben, maar steeds was hij daar zonder opgaaf van reden plotseling weer vertrokken.’

De aanhouder won echter en dus zaten vader en zoon Rodriguez uiteindelijk in 2015 voor het eerst weer tegenover elkaar in Miami. Devon bleek één van maar liefst achttien kinderen te zijn. ‘Steeds wanneer de desbetreffende moeder

bij hem aanklopte voor financiële steun, nam hij de benen. In een tijdperk zonder internet en sociale media werd hij gemakkelijk totaal onvindbaar. In werkelijkheid werkte hij overal en nergens in tattooshops. Of hij voor mij de man was die mij achterliet of me inspireerde? Ik denk beide. Zelf zou ik een gezin nooit in de steek laten, omdat ik ben opgegroeid met een andere mindset. Zijn moeder, mijn oma, stierf aan een crack-overdosis, pa verliet hem en de man die hem vervolgens in huis nam, misbruikte hem. Pa vluchtte naar de marine om daaraan te ontsnappen, maar kwam uiteindelijk terug in The Bronx van de jaren tachtig. Een misschien nog wel gevaarlijkere tijd en omgeving dan nu. Ik neem het hem daarom niet kwalijk dat hij ons achterliet. Toen ik hem, na al die jaren, weer in de ogen keek, bleek ik tegenover een alcoholist met een psychose te zitten en een man die in de laatste fase van zijn leven zat. Nog net op tijd konden we samen praten en kunst maken. Twee maanden later overleed hij.’

Ontploffing

Devon haalt een klein portret van Carlos tevoorschijn, gemaakt op basis van niets minder dan een mugshot. ‘Iets anders had ik niet, haha. De politie hield hem aan wegens een snelheidsovertreding en vond ook nog eens een lading cocaïne in z’n auto. Toen werd hij gearresteerd en op het bureau werd deze foto van hem gemaakt. In 2019 besloot ik het na te schilderen. Op z’n gezicht zaten tattoos, waaronder een traantje. This shit is crazy, dacht ik toen ik dat voor het eerst zag. Een traan staat normaal gesproken voor het feit dat je iemand hebt vermoord, maar dat was bij mijn vader niet het geval, zo zei hij. Hij liet het ooit zetten na de dood van zijn moeder. Al gaf hij later wel toe in z’n tijd bij de mari-

ne wel degelijk iemand om het leven te hebben gebracht.’

Van armoede in een verloederde achterstandswijk naar aanzien en een goedgevulde bankrekening in het hart van ’s werelds bekendste metropool. Waar lag voor Devon de sleutel tot succes? ‘Ik heb simpelweg van kinds af aan wanhopig het verlangen gehad om bekend te worden. Keek ik naar shows op Disney Channel en zag ik een leeftijdsgenootje van een jaar of 8 meespelen, dan vroeg ik me af: waarom hij wel en ik niet? Aan mijn moeder vroeg ik of ik op acteerles mocht. Niet omdat ik wilde acteren, maar omdat ik beroemd wilde worden. We hadden er echter geen geld voor. Zoiets was weggelegd voor ‘white people’, kreeg ik continu te horen. Nu zit ikzelf in die positie. Ik voel dat er zoveel getalenteerde mensen zijn die een groter podium verdienen, zoals ook veel van mijn oud-klasgenoten, maar het niet krijgen. Ik voel daarom veel empathie voor andere kunstenaars die aan de weg timmeren en geef hen, waar ik dat kan, steun en aandacht. Tussen slagen en falen zit namelijk maar een dunne lijn. Ik ben aan de goede kant beland, omdat ik er mijn hele leven lang alles aan heb gedaan om hier te komen. Mijn dromen hielden me wakker. Ik deed niets anders dan motivatiespeeches en ondernemerstips kijken op YouTube. Mijn vrienden vonden dat maar raar, noemden me geobsedeerd. Maar ik wilde groeien in mijn werk en op sociale media. Een breed publiek aan me binden en mijn depressieve ➤

Voor het slechten van de grens van 1 miljoen volgers kreeg Rodriguez een onderscheiding van YouTube.

‘Ik was halverwege mijn schets toen de man die ik tekende uit de metro wilde. Hij bleef zitten, we reden helemaal door naar Brooklyn. Ik denk dat hij wel tien haltes miste’

buien van weleer achter me laten.’ In 2019 schreef Devon in zijn telefoon een notitie: ‘Subway Viral Instagram’, als reminder aan zichzelf. Ook pakte hij het advies van zijn oud-leraar uit 2010, om mensen te schetsen in de metro, weer op. ‘10.000 volgers had ik op een gegeven moment toen een dame op Instagram met wel 120.000 volgers aangaf liefhebber van mijn schetsen te zijn. Zij raadde me aan m’n aandacht te verleggen naar TikTok, wat ik tot dan toe enkel als platform voor dansers zag. Dat was toch geen plek voor kunst? “Het geheim zit ’m in het menselijke,” vertelde ze me. “Maak iets waar de wereld om geeft en waar mensen zich in kunnen herkennen.” Zo kwam ik op het schet-

sen van beroemdheden en later het filmen van reacties van passagiers wanneer ik hen een portret overhandig. Door me eveneens te verdiepen in het algoritme, lukte het me om op te vallen. Een goed format werkt, zolang je het maar blijft herhalen en onderweg hier en daar steeds kleine veranderingen in aanbrengt.’

De views stegen van 500 naar 1200, tot twee weken later 2 miljoen en 21 miljoen binnen een maand. ‘Het ontplofte! “Subway, Subway, Subway is gonna make me famous,” schreef ik als tweede notitie in m’n telefoon. Ik belde mijn oma op en riep: “Mijn leven gaat veranderen. Ik weet het zeker.” Als dit al het resultaat was met dertig posts, wat zou er dan verder nog volgen? Drie weken later kwamen de eerste interviews. Mijn oma helemaal nerveus. Wat doen al die witte mensen rond het huis op een plek waar je normaal gesproken alleen zwarte en latino inwoners tegenkomt? Dat waren allemaal reporters. En dan nu, m’n eerste interview met een journalist uit Europa. Ik vind dat nog steeds een gekke gewaarwording. Net als het feit dat mensen in Barcelona, Parijs en Londen, waar ik afgelopen zomer een documentaire in de plaatselijke metro’s maakte, vanuit het niets op me afstapten. Je zou denken dat de nervositeit er langzamerhand wel vanaf gaat, maar dat is niet zo. Ik ben het nog steeds. Ook voor dit gesprek. Het moet allemaal wel goed gaan.’

Blij en verrast

De typische New Yorker is volgens Devon niet te omschrijven. ‘We zijn een beetje ruig en gewend om alle soorten mensen te zien. Zit er een opvallend figuur tegenover je in de metro? Mensen kijken vaak niet eens meer op. Alles zit hier door elkaar. Van armoedzaaiers in T-shirt tot miljonnairs in pak, waarbij 68th Street de meest duidelijke samenkomst is van arm en rijk. Het overhandigen van een on the spot gemaakte schets verandert dat. Dan komt de natuur boven, wat bij iedereen hetzelfde is: blij, verrast en soms ook emotioneel. Zo schetste ik eens een vader en zijn zoon die tegenover me zaten en had ik acht-

teraf spijt dat ik m’n camera te snel had uitgezet. Die twee raakten behoorlijk geëmotioneerd en schaamden zich er niet voor de tranen te laten vloeien.’

De meest gestelde vraag van zijn volgers: wat nou als iemand opstaat voordat hij z’n portret kan afmaken? ‘Ik dat geval maak ik mezelf bekend, zeg ik wat ik aan het doen ben en vraag ik of ze nog wat langer willen blijven zitten. Het resultaat krijgen ze namelijk niet eerder te zien dan wanneer ik klaar ben. Laatst gebeurde dat ook weer. Ik was halverwege mijn schets toen de man die ik tekende er bij Spring Street uit wilde gaan. In het langslopen zag hij een stukje van mijn tekening en stopte hij direct. “Oh, my god! Dit is zo goed. Blijf doorgaan. Ik ga nergens meer heen,” riep hij. We reden helemaal door naar Brooklyn. Ik denk dat hij wel tien haltes miste. Gemiddeld duurt een schets zo’n 30 tot 40 minuten, afhankelijk van de moeilijkheidsgraad. Kale mensen hebben minder details dus die zijn sneller klaar.’

Sinds kort is Devon te vinden op het platform MasterClass.com, waarop invloedrijke namen uit verschillende branches, zoals sport, politiek en entertainment, tegen betaling hun skills en levenslessen prijsgeven. ‘Mensen als Bill Clinton, Alicia Keys, Richard Branson, Serena Williams, George Bush en Jane Goodall doen daaraan mee, dus toen ik een e-mail kreeg om me bij hen aan te sluiten, geloofde ik niet dat het echt was. Uiteindelijk ben ik drie dagen overgevlogen naar Los Angeles, waar ze een gigantische set hadden gebouwd. Drie dagen van twaalf uur met veertig man crew om me heen was ongemakkelijk, maar ook heel gaaf om mee te maken. In mijn lessen leer ik de kijker stap voor stap het proces om >

Devon Rodriguez aan het werk in zijn studio.

DE METRO ALS DOMEIN

Devon Rodriguez kwam op 8 april 1996 ter wereld in The Bronx, New York. Op zijn achtste gaf hij die wijk kleur door samen met zijn vrienden veelvuldig graffiti te spuiten op straten en gebouwen. Vijf jaar ging dat goed, totdat hij werd gepakt en gearresteerd. Portretten schetsen en schilderen bleek een veiligere optie.

In 2010 deed hij een toelatingstest voor de High School for Art en Design in midtown Manhattan, maar werd geweigerd. Zijn talent moest, volgens docenten daar, nog wat rijpen. In 2012 deed hij een tweede, succesvolle poging, waarna hij er in 2014 – met diploma op zak – de deur weer uitwandelde.

Er volgde een inschrijving bij het Fashion Institute of Technology, maar dat liep uit op een mislukking. Zijn doeken verkochten inmiddels sneller dan hij ze kon schilderen en dus werd het tijd om zijn leven om te gooien. Devon: 'Ik had geen tijd om te schilderen, omdat ik de hele tijd les had. Ik dacht: als ik hier geld mee verdien, waarom verspil ik dan mijn tijd aan studieboeken lezen voor een goed cijfer? Op donderdagavonden, wanneer veel New Yorkse kunstenaars in Chelsea zijn voor de opening van galeries, zat ik vaak vast in psychologie-les. Ik besloot af te haken en me volledig op mijn talenten te richten.'

Tentoonstellingen bleken ook niet helemaal het kopje thee van Devon, en dus verlegde hij zijn focus naar sociale media. Door passagiers in de New York Subway te schetsen, hen het eindresultaat cadeau te doen en de reactie daarop vervolgens te filmen, steeg zijn volgerschare in rap tempo. Vandaag de dag zien miljoenen mensen zijn werk, verkoopt hij aan particulieren en bedrijven en geeft hij speeches en interviews over zijn werk in binnen- en buitenland. Onlangs opende hij een nieuwe studio op 30th Street, waarvandaan hij binnen enkele stappen in de metro zit. Dat blijft immers zijn domein.

alles te kunnen schilderen. Van het gebruik van de juiste materialen tot het mixen van kleuren en de technieken bij het vormen van portretten, handen en het gebruik van lichtinval.

De volgende stap is terechtkomen in kunstgaleries. 'Daar wil ik komen te hangen, net als bij rijke mensen thuis. Ik hoop dat ze mijn kunst gaan kopen. Een kenner vertelde me eens dat ik daarvoor naar galeries in de wijk Chelsea moet gaan om daar wijn te drinken en te netwerken. Ik heb dat één keer gedaan, maar voelde me er erg oncomfortabel bij. Alleen al omdat ik veel van de abstracte kunst die daar hing niet helemaal begreep. Ik wil gewoon portretten maken. Realistische art. Niet het soort werken waar ik totaal geen binding mee heb. Waar ik opgroeide heerst de harde realiteit. De echte werkelijkheid. Die wil ik vastleggen. Kunstkenner Arthur Lewis zit echter in het wereldje van tentoonstellingen en musea en gaat me helpen een voet tussen de deur te krijgen. Daarnaast heb ik met United Talent Agency een goed managementbureau achter me, dat zakelijk voor me in kan staan. Samen met hen werk ik momenteel aan tien tot twaalf grote werken en ben ik afgereisd naar verschillende Europese steden om daar te doen wat ik hier al jaren doe. Een cameraploeg heeft de totstandkoming vastgelegd voor een documentaire die in de zomer van 2023 uitkomt.' ✖

